

NAAR EEN (ver)NIEUW(d) WOELWIJCK

Nieuw Woelwijck is een dorpsgemeenschap van bijna vierhonderd bewoners met een veelal ernstige verstandelijke handicap. In 1977 kwamen de eerste bewoners naar het dorp dat zich vervolgens ontwikkelde tot een zelfstandige woon- en leefgemeenschap. Met elkaar en met de zorg van de dagelijkse begeleiding hebben zij een eigen samenleving opgebouwd waarin ze in een bewust aangepaste omgeving een zo gewoon mogelijk bestaan leiden.

Onze samenleving is ingrijpend veranderd. Maar Nieuw Woelwijck is opvallend gelijk gebleven. Nieuw Woelwijck heeft altijd een eigen koers gevaren en niet meegedaan aan de verplaatsing van bewoners naar kleinschalige woonvormen in de "gewone" samenleving. Niet omdat een eigen koers op zichzelf van belang zou zijn. Maar wel omdat wij, zorgverleners en vertegenwoordigers van de bewoners, vinden dat we in een eigen dorpsgemeenschap onze bewoners de beste voorwaarden kunnen bieden voor een "goed leven".

Tien jaar geleden vond het onderzoek Monitoring Gebouwenkwaliteit AWBZ plaats. De functionaliteit van de gebouwen werd bepaald door de meetgegevens te vergelijken met de basiskwaliteitseisen en referentiewaarden van het toenmalige Bouwcollege. In dat licht bezien scoorden onze woningen in dit onderzoek rood/oranje.

Dit betekende niet dat de bewoners onder slechte omstandigheden waren gehuisvest.

Integendeel! Tijdens een bezoek van de toenmalige directeur langdurige zorg van het ministerie van VWS aan onze dorpsgemeenschap, deelde men ons mee dat de woningen dan wel rood/oranje scoorden maar dat dit niet zo voelde en de woningen in voortreffelijke staat van onderhoud verkeerden en tot in detail afgestemd op het gebruik. Wel drong men er bij ons op aan om de rood/oranje scorende woongebouwen van Nieuw Woelwijck zo spoedig mogelijk op te heffen. Wij besloten het transformatieproces aan te gaan en de woningen en gebouwen aan te passen aan de eisen van de tijd. Een beslissing met vergaande gevolgen voor alle betrokkenen bij de dorpsgemeenschap en die we niet zouden kunnen uitvoeren zonder ondersteuning

van buitenaf.

In dit stadium voerden wij verkennende gesprekken met medewerkers van DAAD Architecten en Bosch & Slabbers landschapsarchitecten. Wat ons trof in deze gesprekken was het respect en waardering die men had voor de bestaande bouw in hun onderlinge samenhang en de landschappelijke inrichting van het terrein. Het vormde de basis voor een verdergaande samenwerking.

Eind 2010 werd een uitgebreid haalbaarheidsonderzoek gepresenteerd aan alle betrokken partijen. Na een breed gedragen instemming is vervolgens een uit drie fasen bestaand bouwplan opgesteld dat uiteindelijk voorziet in het opheffen van de rood/oranje scorende woningen in 2016. De eerste fase bestond uit het ontwerpen en realiseren van de bouw van veertien woningen. Vanuit een integrale benadering werd de woning stapsgewijs ontworpen en vormgegeven waarbij de visie op zorg en de materiële vertaling daarvan naar de woonsituatie altijd leidend is geweest.

De eerste fase van de bouw van veertien woningen werd in de zomer van dit jaar afgerond en verhuisden ruim 100 bewoners naar hun nieuwe woonomgeving. Voor sommigen een ingrijpende gebeurtenis en ondanks dat het wennen is aan de schaalgrootte van de woningen zijn de reacties van bewoners en begeleiders op de nieuwe woonsituatie positief.

De woningen zijn in vier clusters gelegen rondom het dorpscentrum. De plattegrond voor alle woningen is gelijk, maar elk cluster is op eigen karakteristieke wijze vormgegeven. Deze geslaagde vormgeving van overeenkomst in verscheidenheid is zorgvuldig ingepast in het landschap en nu al zijn de contouren te zien van de nieuwe familie van gebouwen die zal ontstaan na de voltooiing van het transformatieproces van een (ver)Nieuw(d) Woelwijck.

door Nieuw Woelwijck dhr. J.J. Bijker